

Chuyên đề 3

XÂY DỰNG GIA ĐÌNH VIỆT NAM ẤM NO, HẠNH PHÚC, TIẾN BỘ, VĂN MINH; XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG AN TOÀN CHO PHỤ NỮ, TRẺ EM

A. MỤC TIÊU BÀI GIẢNG

- Cán bộ Hội các cấp nắm và hiểu đầy đủ nội dung cơ bản của nhiệm vụ “Xây dựng gia đình Việt Nam ấm no, hạnh phúc, tiến bộ, văn minh; xây dựng môi trường an toàn cho phụ nữ, trẻ em”, các giải pháp thực hiện, 02 chỉ tiêu (3 và 4); nắm rõ những điểm mới của nhiệm vụ.

- Cán bộ Hội các cấp có thể liên hệ và xác định được các giải pháp nhằm thực hiện tốt nhiệm vụ tại địa phương, đơn vị mình.

- Các tỉnh/thành Hội, đơn vị trực thuộc cụ thể hóa nội dung nhiệm vụ trong quá trình bổ sung, hoàn thiện chương trình hành động toàn khóa phù hợp với thực tiễn, có tính khả thi cao.

B. NỘI DUNG CHUYÊN ĐỀ

I. KẾT QUẢ THỰC HIỆN NỘI DUNG CHUYÊN ĐỀ NHIỆM KỲ XII

1. Kết quả nổi bật

- Tăng cường đổi mới về phương thức chỉ đạo, triển khai thực hiện công tác vận động hỗ trợ phụ nữ xây dựng gia đình gắn với triển khai thực hiện các phong trào thi đua, cuộc vận động, chương trình, đề án trọng tâm của Hội với nhiều hình thức phong phú, sáng tạo, phù hợp với điều kiện thực tế địa phương. Đặc biệt, việc triển khai Cuộc vận động “Xây dựng Gia đình 5 không, 3 sạch”, gắn với công tác xây dựng gia đình đã thực sự hiệu quả và đi vào cuộc sống, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức cũng như hành động của hội viên phụ nữ và cộng đồng, đời sống vật chất và tinh thần của các gia đình được cải thiện rõ nét, vai trò chủ thể của phụ nữ trong gia đình và xã hội ngày càng được nâng cao. Phụ nữ ngày càng thể hiện ý thức trách nhiệm công dân tự tin, chủ động tham gia các hoạt động xã hội.¹⁸

- Khởi xướng và vận động xã hội thực hiện chủ đề “An toàn cho phụ nữ và trẻ em”, góp phần xây dựng môi trường sống an toàn, lành mạnh. Một số mô hình hiệu quả như “Tham vấn học đường”, “Làng quê an toàn”, “Tuyến phố an toàn”, “Xe buýt an toàn”, “Địa chỉ tin cậy ở cộng đồng”... Chiến dịch truyền thông phòng, chống mua bán người, Tháng hành động vì bình đẳng giới và phòng chống bạo lực trên cơ sở giới đã thu hút đông đảo nam giới và cộng đồng tham gia.

- Chủ động quan tâm chăm lo sức khỏe và đời sống cho hội viên, phụ nữ

---

¹⁸Tỷ lệ hộ đạt gia đình văn hóa tăng qua các năm, gần 11 triệu gia đình hội viên đạt gia đình 5 không, 3 sạch, trung bình hàng năm các cấp Hội giúp được trên 90.000 hộ thoát nghèo, góp phần tích cực cho các phong trào phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương.

trước ảnh hưởng nghiêm trọng của dịch bệnh COVID-19 và thiên tai, Các chương trình “Triệu phần quà san sẻ yêu thương”, “Vì nụ cười phụ nữ”, “Kiên cường Việt Nam”, “Mẹ đỡ đầu”... góp phần huy động sức người, sức của cho cuộc chiến phòng, chống dịch bệnh và thiên tai. Riêng năm 2020 - 2021, Hội đã vận động được trên 480 tỷ đồng và 730 nghìn phần quà san sẻ yêu thương hỗ trợ hội viên, phụ nữ và trẻ em ổn định cuộc sống; đỡ đầu gần 500 trẻ mồ côi.

- Tăng cường rà soát, xây dựng và phát triển các mô hình hỗ trợ phụ nữ xây dựng gia đình no ấm, tiến bộ, hạnh phúc¹⁹, đáp ứng hiệu quả nhu cầu của gia đình và phụ nữ trong bối cảnh hiện nay. Nhiều mô hình đã thu hút được sự tham gia của nam giới, khuyến khích nam giới chia sẻ trách nhiệm với phụ nữ trong gia đình và hỗ trợ, tạo điều kiện cho phụ nữ trong các hoạt động nâng cao kiến thức, chăm sóc sức khỏe, vẻ đẹp, góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống gia đình, xây dựng gia đình hạnh phúc.

- Tích cực vận động nguồn lực thực hiện tốt các hoạt động xã hội, từ thiện, “đền ơn, đáp nghĩa”, hậu phương - quân đội, hướng về biên giới, hải đảo khó khăn²⁰.

- Chủ động nghiên cứu xây dựng các Đề án và tham gia có trách nhiệm trong các CTMTQG góp phần cải thiện các vấn đề liên quan tới PN, hướng tới xây dựng GD hạnh phúc, bền vững. Nổi bật: Đề án 938: “Tuyên truyền, giáo dục, vận động, hỗ trợ phụ nữ tham gia giải quyết một số vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ giai đoạn 2017 - 2027”; Nội dung 05 “Vun đắp giá trị gia đình Việt Nam” thuộc nội dung thành phần số 09 Chương trình MTQG xây dựng NTM giai đoạn 2021-2025.

2. Những vấn đề đặt ra

- Trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, gia đình Việt Nam có nhiều cơ hội, điều kiện thuận lợi để phát triển. Nhiều gia đình đã tiếp cận được những dịch vụ xã hội cơ bản, chất lượng cuộc sống ngày càng nâng cao. Bảo vệ, chăm sóc, giáo dục trẻ em và chăm sóc người cao tuổi trong gia đình được coi trọng và có nhiều tiến bộ. Bình đẳng giới, quyền trẻ em, vai trò của phụ nữ trong gia đình và xã hội ngày càng được đề cao. Xã hội ý thức hơn về BLGD, việc lên tiếng của cộng đồng, của các cấp Hội, các tổ chức ... đã tạo sức ép dư luận khá mạnh mẽ, Luật phòng chống BLGD đang sửa đổi có nhiều điểm phù hợp hơn với thực tiễn và xu thế bình đẳng giới.

- Công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức cho hội viên phụ nữ và

---

19. Hiện có 18.239 CLB gia đình hạnh phúc tại 63 tỉnh, thành; 18.602 mô hình CLB xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch với 492.678 thành viên; 3.263 CLB nấu cỗ với 1.5023 thành viên; 151 CLB đưa đón trẻ đi học/ 830 thành viên; 448 nhóm trẻ gia đình/2222 thành viên, 162 mô hình giúp việc gia đình/1263 thành viên; 35.285 mô hình Địa chỉ tin cậy tại cộng đồng.

²⁰Chương trình “Đồng hành cùng phụ nữ biên cương” đã vận động nguồn lực hỗ trợ đến 255 xã biên cương, gần 400 mô hình hỗ trợ phụ nữ nghèo phát triển kinh tế, gần 1.100 công trình dân sinh được xây dựng, tặng hơn 43.000 suất quà và học bổng cho học sinh, nữ sinh DTTS nghèo vượt khó học tập, 1.000 cuộc tập huấn, truyền thông, hỗ trợ 6.000 con giống và 19.000 cây giống, hỗ trợ khám chữa bệnh cho gần 12.000 lượt phụ nữ tại các xã biên cương; “90 hành động vì an toàn cho phụ nữ và trẻ em” trở thành điểm nhấn sáng tạo, có sức ảnh hưởng lớn, nhận được sự hưởng ứng nhiệt tình của hội viên, phụ nữ, sự ủng hộ mạnh mẽ của cộng đồng, khẳng định sáng kiến và vai trò kết nối của Hội trong các chương trình an sinh xã hội và bảo vệ chủ quyền biên giới và hải đảo. Vận động được 746 tỷ đồng xây dựng và sửa chữa mái ấm tình thương và trên 3.000 tỷ đồng cho các hoạt động xã hội, từ thiện.

cộng đồng về công tác gia đình xây dựng gia đình - xã hội ở một số nơi chưa được triển khai rộng khắp, thường xuyên; Cách thức tổ chức chưa hấp dẫn, thiết thực, chưa phù hợp với từng nhóm đối tượng, còn biểu hiện hình thức; Việc phát hiện, nắm bắt, lên tiếng các vấn đề xã hội bức xúc liên quan đến phụ nữ, trẻ em phát sinh trong thực tiễn còn chưa kịp thời và chưa phát huy được vai trò của tổ chức Hội.

- Các cấp Hội một số nơi chưa chủ động tham mưu, đề xuất với cấp uỷ, chính quyền gắn nhiệm vụ xây dựng gia đình đảm bảo an toàn cho phụ nữ và trẻ em với việc xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, đơn vị. Việc thực hiện chức năng giám sát và phản biện xã hội liên quan đến phụ nữ và trẻ em còn hạn chế.

- Việc triển khai các mô hình hỗ trợ phụ nữ xây dựng gia đình và mô hình xây dựng môi trường an toàn cho phụ nữ, trẻ em chưa thực sự được chú trọng đầu tư đúng mức để phát huy hiệu quả, nâng cao chất lượng và đảm bảo tính bền vững cho các mô hình.

- Các vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ, trẻ em xảy ra nhiều: bạo lực gia đình, xâm hại tình dục trẻ em ngày càng phức tạp, nghiêm trọng, gây bức xúc trong dư luận xã hội; tình trạng tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống, tình hình mua bán phụ nữ và trẻ em qua biên tại vùng đồng bào DTTS và miền núi vẫn tiếp tục diễn ra.... Quy mô, cấu trúc gia đình có những biến đổi rõ rệt, xu hướng hạt nhân hóa gia đình ngày một chiếm ưu thế đặt ra những thách thức trong việc chăm sóc, phụng dưỡng người cao tuổi; Tình trạng ly hôn, ly thân, chung sống không kết hôn, quan hệ tình dục và nạo phá thai trước hôn nhân gia tăng;

- Đời sống của người dân địa phương nói chung và hội viên, phụ nữ nói riêng còn nhiều khó khăn nên việc phát huy nội lực trong hội viên, phụ nữ, nhân dân tham gia xây dựng các hạng mục công trình xây dựng nông thôn mới còn hạn chế. Nhận thức của hội viên, phụ nữ chưa đồng đều, một bộ phận còn trông chờ sự hỗ trợ của nhà nước nên chưa phấn đấu vươn lên thoát nghèo, phát triển kinh tế, chưa tích cực tham gia các hoạt động xây dựng nông thôn mới ở địa phương.

- Tình trạng mất an toàn thực phẩm vẫn là vấn đề lo ngại của phụ nữ và người dân: nhiều cơ sở vi phạm quy định về an toàn thực phẩm như trang thiết bị, điều kiện vệ sinh, ghi nhãn, quảng cáo thực phẩm....; công tác quản lý của các cơ quan chức năng vẫn có những khó khăn về điều kiện thiết bị, con người; nhận thức, ý thức tuân thủ pháp luật của một số người dân/cơ sở sản xuất, chế biến, kinh doanh còn hạn chế nên vẫn còn tình trạng lạm dụng, sử dụng không đúng quy định thuốc bảo vệ thực vật, phân bón, các chất cấm trong chế biến, bảo quản thực phẩm...; việc kết nối, tiêu thụ sản phẩm an toàn của một số cơ sở còn gặp khó khăn.

- Công tác giáo dục trước và sau hôn nhân, việc cung cấp kiến thức làm cha mẹ, các kỹ năng ứng xử, gắn kết của các thành viên trong gia đình chưa được coi trọng. Nhiều gia đình do quá tập trung làm kinh tế đã xem nhẹ việc chăm sóc, giáo dục và bảo vệ các thành viên trong gia đình, đặc biệt là trẻ em và người cao tuổi.

- Nguồn lực đầu tư cho các hoạt động còn hạn hẹp, phần lớn là phải lồng ghép với các nội dung khác nên hiệu quả chưa cao. Sự phối hợp giữa các cơ quan, tổ

chức, gia đình, nhà trường chưa thực sự chặt chẽ, chưa phát huy được hiệu quả.

II. NỘI DUNG CHÍNH CỦA CHUYÊN ĐỀ TRONG NHIỆM KỲ 2022 - 2027

1. Cơ sở chính trị, pháp lý liên quan đến việc thực hiện các chỉ tiêu và nội dung nhiệm vụ (theo phụ lục đính kèm)

- Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII nhấn mạnh “xây dựng gia đình Việt Nam no ấm, tiến bộ, hạnh phúc, văn minh; xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hoá và chuẩn mực con người gắn với giữ gìn, phát triển hệ giá trị gia đình Việt Nam trong thời kỳ mới”;

- Chỉ thị số 06-CT/TW ngày 24/6/2021 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác xây dựng gia đình trong tình hình mới; Kế hoạch số 1103/KH-ĐCT ngày 25/8/2021 của Đoàn Chủ tịch TW Hội LHPN Việt Nam về việc hướng dẫn triển khai thực hiện;

- Luật Bình đẳng giới; Luật Phòng, chống bạo lực gia đình, Luật Trẻ em 2016, đặc biệt là quy định tại khoản 2 điều 33 Bộ luật Tố tụng hình sự 2015, sửa đổi, bổ sung 2017 (về vai trò của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên của Mặt trận trong kiểm tra, giám sát trong tố tụng hình sự);

- Quyết định của Thủ tướng Chính phủ: số 2238/QĐ-TTg ngày 30 tháng 12 năm 2021 phê duyệt Chiến lược phát triển gia đình Việt Nam đến năm 2030 (Chiến lược); số 45/QĐ-TTg ngày 13 tháng 01 năm 2022 phê duyệt Chương trình phòng, chống bạo lực gia đình trong tình hình mới đến năm 2025 và số 96/QĐ-TTg ngày 19 tháng 01 năm 2022 phê duyệt Chương trình giáo dục đạo đức, lối sống trong gia đình đến năm 2030;

- Quyết định số 263/QĐ-TTg ngày 22/2/2022 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021 - 2025; Quyết định 318/QĐ-TTg ngày 08/3/2022 của Thủ tướng Chính phủ về Quyết định ban hành Bộ tiêu chí quốc gia về xã nông thôn mới và Bộ tiêu chí quốc gia về xã nông thôn mới nâng cao giai đoạn 2021 - 2025;

- Quyết định số 938/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Đề án “Tuyên truyền, giáo dục, vận động, hỗ trợ phụ nữ tham gia giải quyết một số vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ giai đoạn 2017-2027”;

- Quyết định số 1719/QĐ-TTg ngày 14/10/2021 phê duyệt Chương trình MTQG phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bằng DTTS và miền núi giai đoạn 2021 - 2030, giai đoạn I: từ năm 2021 đến năm 2025 (gọi tắt là Chương trình MTQG 1719), trong đó Hội LHPN Việt Nam được giao nhiệm vụ chủ trì triển khai thực hiện dự án 8 “Thực hiện bình đẳng giới và giải quyết những vấn đề cấp thiết đối với phụ nữ và trẻ em”;

- Chỉ thị số 39-CT/TW ngày 1/11/2019 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác người khuyết tật”; Quyết định số 1190/QĐ-TTg ngày 5/8/2020 về Chương trình trợ giúp người khuyết tật giai đoạn 2021-2030; Chương trình hành động số 15/CTHĐ-ĐCT ngày 24/5/2021 về trợ giúp phụ nữ khuyết tật giai đoạn 2021-2030;

- Luật Bảo vệ môi trường năm 2020; Chỉ thị 33/CT-TTg ngày 20/8/2020 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường quản lý, tái sử dụng, tái chế, xử lý và giảm thiểu chất thải nhựa; Chỉ thị số 45/CT-TTg ngày 31/12/2020 của Thủ tướng Chính phủ về tổ chức phong trào “Tết trồng cây” và tăng cường công tác bảo vệ, phát triển rừng ngay từ đầu năm 2021; Chỉ thị số 29/CT-TTg ngày 01/11/2021 của Thủ tướng Chính phủ về một số giải pháp cấp bách nhằm tăng cường hiệu quả công tác quản lý khu bảo tồn biển Việt Nam; Quyết định 1316/QĐ-TTg ngày 22 tháng 7 năm 2021 của Thủ tướng Chính phủ về việc Phê duyệt đề án tăng cường quản lý chất thải nhựa ở Việt Nam;

- Chỉ thị 33/CT-TTg ngày 20/8/2020 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường quản lý, tái sử dụng, tái chế, xử lý và giảm thiểu chất thải nhựa; Chỉ thị số 45/CT-TTg ngày 31/12/2020 của Thủ tướng Chính phủ về tổ chức phong trào “Tết trồng cây” và tăng cường công tác bảo vệ, phát triển rừng ngay từ đầu năm 2021; Quyết định số 1658/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ năm 2021 phê duyệt Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn 2050;

- Chiến lược phát triển tổ chức Hội đến năm 2030, tầm nhìn 2035; Nghị quyết Đại hội đại biểu phụ nữ toàn quốc lần thứ XIII và yêu cầu thực tiễn.

2. Chỉ tiêu

* Chỉ tiêu 3: Đến cuối nhiệm kỳ, các cấp Hội hỗ trợ 80% phụ nữ, trẻ em gái là nạn nhân của bạo lực gia đình, nạn nhân mua bán người trở về được phát hiện tiếp cận ít nhất một dịch vụ trợ giúp xã hội.

Thống nhất một số khái niệm/cách hiểu:

- *Nạn nhân bạo lực gia đình (người bị BLGD)*: là đối tượng của một trong những hành vi cố ý gây tổn hại hoặc có khả năng gây tổn hại về thể chất, tinh thần, kinh tế, tình dục đối với thành viên khác trong gia đình²¹.

- *Nạn nhân mua bán người*: Căn cứ Điều 5 Nghị định 62/2012/NĐ-CP quy định về căn cứ để xác định nạn nhân bị mua bán, một người được xác định là nạn nhân khi họ là đối tượng của một trong những hành vi sau đây:

a) Mua bán người: Coi người như một loại hàng hóa để trao đổi bằng tiền hoặc lợi ích vật chất khác;

b) Chuyển giao hoặc tiếp nhận người để:

- Ép buộc bán dâm;

- Ép buộc làm đối tượng sản xuất băng, đĩa hình, sách, tranh, ảnh, lịch và những hình thức khác có nội dung tuyên truyền lối sống đồi trụy, khiêu dâm;

- Ép buộc biểu diễn cho người khác xem thân thể mình với mục đích kích động tình dục;

- Làm nô lệ tình dục;

- Cường bức lao động;

---

²¹ Điều 3, Dự thảo Luật Phòng chống bạo lực gia đình

- Lấy các bộ phận cơ thể một cách bất hợp pháp;
- Ép buộc đi ăn xin;
- Ép buộc làm vợ hoặc chồng;
- Ép buộc đẻ con trái ý muốn của họ;
- Ép buộc thực hiện hành vi vi phạm pháp luật;
- Vì mục đích vô nhân đạo khác.

c) Tuyên mộ, vận chuyển, chứa chấp người để thực hiện các hành vi quy định tại các Điểm a, b Khoản này hoặc vì mục đích vô nhân đạo khác.

- **Nạn nhân được phát hiện:** là phụ nữ, trẻ em gái là nạn nhân bị bạo lực gia đình (ít nhất một hành vi bạo lực gia đình), hoặc bị mua bán người trở về được phát hiện và/hoặc được cơ quan thẩm quyền xác nhận.

- **Dịch vụ trợ giúp xã hội:** là các dịch vụ được quy định trong Luật Phòng, chống mua bán người năm 2013 (từ Điều 30 đến Điều 38), và trong Dự thảo Luật phòng, chống bạo lực gia đình (Điều 13) gồm: Hỗ trợ về nhu cầu thiết yếu và chi phí đi lại; Hỗ trợ y tế; Hỗ trợ tâm lý; Trợ giúp pháp lý; Hỗ trợ học văn hóa, học nghề; Trợ cấp khó khăn ban đầu, hỗ trợ vay vốn

Hỗ trợ nạn nhân của bạo lực gia đình, nạn nhân mua bán người trở về: có thể hiểu khái quát là hoạt động trực tiếp giúp đỡ hoặc kết nối, chuyên gửi nạn nhân tiếp cận các dịch vụ trợ giúp xã hội. Hỗ trợ vừa phải dựa trên nhu cầu của đối tượng, vừa phải giúp đối tượng xác định và phát huy được năng lực của bản thân để tự giải quyết các vấn đề khó khăn. Cụ thể²²:

(1) Trực tiếp giúp đỡ: Tiếp đón, tư vấn ổn định tâm lý, cấp nơi tạm lánh, nhu yếu phẩm (đồ ăn, nước uống, quần áo...); tiếp nhận, xử lý thông tin và phối hợp với cơ quan chức năng khai thác thông tin vụ việc theo quy định của pháp luật

(2) Kết nối, chuyên gửi nạn nhân: Trao đổi, nắm bắt nhu cầu cụ thể của nạn nhân; liên hệ các tổ chức, cá nhân có liên quan để hỗ trợ chuyển tiếp nạn nhân tiếp cận các dịch vụ trợ giúp xã hội theo nhu cầu.

Số nạn nhân được hỗ trợ ít nhất 01 dịch vụ

Tỷ lệ được hỗ trợ = _____ x 100%

Số nạn nhân được phát hiện

* Chỉ tiêu 4: Hàng năm, mỗi cơ sở Hội vận động, hỗ trợ thêm 05 hộ gia đình đạt tiêu chí “gia đình 5 không, 3 sạch” hoặc “gia đình 5 có, 3 sạch” (đối với địa bàn xây dựng nông thôn mới nâng cao/kiểu mẫu), phấn đấu cả nước giúp được thêm 55.000 hộ gia đình đạt 8 tiêu chí; mỗi cơ sở Hội đăng ký và thực hiện 01 công trình/phần việc góp phần xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh.

Lưu ý: Trong chỉ tiêu này, cơ sở Hội được hiểu là Hội Phụ nữ xã/phường/thị

22 Tham khảo Dự thảo Luật phòng chống BLDG (Điều 38 đến Điều 40).

trần.

III. NHIỆM VỤ VÀ GIẢI PHÁP

1. Nội dung nhiệm vụ: có 8 mảng nội dung

(1) Triển khai cuộc vận động “Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch” với các tiêu chí cụ thể, phù hợp, gắn với giữ gìn, phát huy hệ giá trị văn hóa, giá trị của quốc gia - dân tộc, góp phần xây dựng gia đình Việt Nam ấm no, hạnh phúc, tiến bộ, văn minh. Nghiên cứu thí điểm thực hiện tiêu chí “5 có” tại các địa bàn xây dựng nông thôn mới nâng cao, nông thôn mới kiểu mẫu và đô thị văn minh.

(2) Tập trung thực hiện có chất lượng nội dung “vun đắp giá trị gia đình Việt Nam” đã được giao cho Hội chủ trì và phối hợp thực hiện các tiêu chí liên quan đến gia đình và bình đẳng giới trong Chương trình MTQG Xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021 - 2030; Đề xuất nội dung giáo dục làm cha mẹ trong các chương trình/đề án liên quan của Chính phủ; xây dựng và triển khai bộ tài liệu về giáo dục gia đình, về các giá trị của gia đình Việt Nam; quan tâm các hoạt động giáo dục định hướng cho trẻ em gái; Tham gia thực hiện có trách nhiệm Chiến lược phát triển gia đình Việt Nam đến năm 2030 của Chính phủ; “Thực hiện bình đẳng giới và giải quyết những vấn đề cấp thiết đối với phụ nữ và trẻ em tại vùng đồng bào DTTS và miền núi” trong Chương trình MTQG phát triển KTXH vùng đồng bào DTTS & MN, trong đó chú trọng các hoạt động tuyên truyền, vận động thay đổi “nếp nghĩ, cách làm” góp phần xóa bỏ các định kiến, khuôn mẫu giới trong gia đình và xây dựng, củng cố và nâng cao chất lượng mô hình hỗ trợ xây dựng môi trường an toàn cho phụ nữ & trẻ em vùng đồng bào DTTS (Địa chỉ tin cậy tại cộng đồng, CLB thủ lĩnh sự thay đổi)

(3) Triển khai chương trình “Mẹ đỡ đầu” đối với trẻ em mồ côi và có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn; ***đề xuất chính sách/đề án hỗ trợ phụ nữ là lao động di cư có con dưới 36 tháng tuổi gửi trẻ.***

(4) Tiếp tục thực hiện hiệu quả đề án “Tuyên truyền, vận động, hỗ trợ phụ nữ tham gia giải quyết một số vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ” (Đề án 938); tập trung nâng cao kiến thức, kỹ năng cho phụ nữ về giáo dục đời sống gia đình, giáo dục làm cha mẹ, giáo dục sức khỏe sinh sản, giáo dục tiền hôn nhân; phòng chống bạo lực gia đình, bạo hành trẻ em; vận động xã hội xây dựng cộng đồng an toàn; nhân rộng các mô hình cộng đồng an toàn, làng quê an toàn, phương tiện an toàn cho phụ nữ, trẻ em, Nhóm cha mẹ dựa vào cộng đồng.

(5) CTPH giữa Chính phủ với Hội Nông dân Việt Nam, Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam về tuyên truyền, vận động sản xuất, kinh doanh nông sản thực phẩm chất lượng, an toàn vì sức khỏe cộng đồng, phát triển bền vững giai đoạn 2021 - 2025, trọng tâm là sản xuất an toàn, chế biến an toàn, tiêu dùng an toàn. Thực hiện Chiến lược quốc gia về dinh dưỡng giai đoạn 2021 - 2030 và tầm nhìn đến năm 2045.

(6) Bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của phụ nữ thông qua mở

rộng các hoạt động tư vấn pháp luật, trợ giúp pháp lý; chủ động kết nối với các trung tâm trợ giúp pháp lý, đường dây nóng, các văn phòng luật sư, mô hình hỗ trợ phụ nữ, trẻ em, chi hội Bảo vệ quyền trẻ em tại địa phương... Thí điểm thực hiện và nhân rộng các mô hình bảo vệ, hỗ trợ phụ nữ và trẻ em, như: Văn phòng Dịch vụ một điểm đến hỗ trợ phụ nữ di cư trở về, Trung tâm một cửa Hỗ trợ phụ nữ và trẻ em là nạn nhân của bạo lực trên cơ sở giới, đường dây nóng, Trung tâm tư vấn pháp luật cho phụ nữ, tổ Tư vấn cộng đồng...

(7) Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giải quyết đơn thư, tập trung năng lực chuyên môn, ý thức trách nhiệm của đội ngũ cán bộ và cơ chế kết nối trong hệ thống Hội để kịp thời nắm bắt và giải quyết các vấn đề bức xúc của phụ nữ; kiến nghị, xử lý nghiêm các hành vi bạo lực, mua bán, xâm hại phụ nữ, trẻ em; đẩy mạnh thực hiện cơ chế phối hợp liên ngành, đặc biệt là CTPH giữa Hội với các cơ quan tố tụng trong phát hiện, lên tiếng, bảo vệ, kiến nghị, giải quyết các vụ việc liên quan đến phụ nữ và trẻ em.

(8) Tuyên truyền, vận động, nâng cao nhận thức và kỹ năng cho phụ nữ phòng chống thiên tai, dịch bệnh, thích ứng với biến đổi khí hậu. Phát huy vai trò đại diện của tổ chức Hội trong các ban chỉ đạo/ban chỉ huy phòng, chống thiên tai các cấp, trọng tâm là “hậu cần tại chỗ” trong phương châm “4 tại chỗ”. Đẩy mạnh vai trò của tổ chức Hội trong tuyên truyền, vận động phụ nữ tham gia bảo vệ môi trường, tổ chức Tết trồng cây hằng năm với chủ đề “Phụ nữ vun trồng tương lai” nhằm hưởng ứng Đề án “Trồng một tỷ cây xanh giai đoạn 2021 - 2025” của Chính phủ, phân loại rác thải tại nguồn và chống rác thải nhựa.

2. Các điểm mới của nhiệm vụ so với nhiệm kỳ trước

- Triển khai cuộc vận động “Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch” nhiệm kỳ này ngoài các tiêu chí cụ thể, phù hợp, với ***yêu cầu cao hơn, phải gắn với giữ gìn, phát huy hệ giá trị văn hóa, giá trị của quốc gia - dân tộc, góp phần xây dựng gia đình Việt Nam ấm no, hạnh phúc, tiến bộ, văn minh.*** Thí điểm chỉ đạo Xây dựng gia đình 5 có 3 sạch ở địa bàn xây dựng NTM nâng cao và kiểu mẫu.

- ***Mục tiêu đảm bảo bình đẳng giới được đưa vào 02 chương trình MTQG giai đoạn 2021 - 2030²³***; Nội dung ***Vun đắp giá trị gia đình Việt Nam và đảm bảo Bình đẳng giới*** là 2 nội dung mới lần đầu tiên được đưa vào Chương trình MT QG xây dựng NTM giai đoạn 2021-2025.

- ***Chương trình “Mẹ đỡ đầu”²⁴*** là một nhiệm vụ trọng tâm trong công tác trẻ em của Hội, phát động trên địa bàn cả nước: hỗ trợ chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ mồ côi do tác động của dịch bệnh Covid-19.

- ***Đề xuất 01 chính sách/đề án*** hỗ trợ phụ nữ là lao động di cư có con dưới 36 tháng tuổi gửi trẻ.

3. Các giải pháp thực hiện nhiệm vụ

²³ 02 chương trình: Chương trình MTQG phát triển kinh tế xã hội vùng đồng bào DTTS & MN giai đoạn 2021-2030, giai đoạn 1 từ 2021 – 2025 và Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021 - 2025

²⁴ Kế hoạch số 1132 ngày 17/10/2021 và Hướng dẫn số 62/HD-ĐCT ngày 09/12/2021 về triển khai Chương trình Mẹ đỡ đầu hỗ trợ chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ em mồ côi do tác động của dịch covid -19.

3.1 Yêu cầu chung

- Tập trung thực hiện chỉ tiêu, nhiệm vụ thực hiện Nghị quyết Đại hội PNTQ lần thứ XIII.

- Giải pháp của Hội đảm bảo độ tương đồng cao nhất với phong trào thi đua/cuộc vận động lớn, chỉ tiêu, nhiệm vụ phát triển phát triển kinh tế - xã hội do cấp ủy, chính quyền chỉ đạo thực hiện, phù hợp chức năng, nhiệm vụ của tổ chức Hội, không dàn trải.

- Giải pháp phải cụ thể, đảm bảo đặc thù riêng có, phù hợp nhu cầu của cán bộ, hội viên... cần được xác định rõ trong kế hoạch toàn khóa và kế hoạch hàng năm của mỗi cấp Hội.

- Đảm bảo nguồn lực (nhân lực, tài chính, kỹ thuật - chú ý nguồn nội lực, sự hưởng ứng đồng bộ của các cấp Hội, cán bộ, hội viên phụ nữ và sự quan tâm đầu tư của cấp ủy, chính quyền) trong tổ chức thực hiện.

3.2. Giải pháp của Trung ương

- **Chủ động nghiên cứu xây dựng, định hướng, chỉ đạo** các cấp Hội tổ chức các hoạt động hỗ trợ phụ nữ xây dựng gia đình gắn với triển khai thực hiện các phong trào thi đua, cuộc vận động, chương trình, đề án, trọng tâm của Hội.

- **Đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức** cho cán bộ, hội viên, phụ nữ về công tác xây dựng gia đình; vai trò, vị trí của gia đình, vun đắp giá trị gia đình trong tình hình mới của các cấp Hội. Định hướng và tổ chức các hoạt động, sự kiện truyền thông quy mô lớn nhằm tạo sự lan tỏa, hiệu ứng xã hội, tôn vinh giá trị gia đình Việt Nam trong tình hình mới.

+ Tổ chức sự kiện truyền thông có quy mô lớn vào dịp kỷ niệm Ngày gia đình Việt Nam; tháng hành động quốc gia phòng chống bạo lực gia đình nhằm lan tỏa, tôn vinh giá trị gia đình Việt Nam (*gồm chuỗi hoạt động với chủ đề Ngày hội Gia đình Hạnh phúc/Yêu thương/Khỏe mạnh/An toàn; ... gắn với nội dung hoạt động theo chủ đề năm Đề án 938; Chương trình Mẹ đỡ đầu; Chương trình trợ giúp Phụ nữ khuyết tật, An toàn thực phẩm,...*), **Tổ chức các hoạt động hưởng ứng sự kiện “Tháng hành động vì môi trường”, Ngày môi trường thế giới (5/6) và Chiến dịch “Làm cho thế giới sạch hơn” (tuần 3 tháng 9); Tháng hành động thúc đẩy bình đẳng giới và PCBL trên cơ sở giới (25/11), Ngày Pháp luật...**

+ **Tập huấn nâng cao năng lực cho cán bộ Hội các cấp, báo cáo viên, tuyên truyền viên** về: *Công tác xây dựng gia đình; Cuộc vận động “Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch”/“Gia đình 5 có 3 sạch” và xây dựng nông thôn mới; Vun đắp giá trị gia đình Việt Nam trong tình hình mới; Phòng, chống BLGD; Chăm sóc sức khỏe gia đình; Cách thức triển khai thực hiện Chương trình Mẹ đỡ đầu; Kiến thức, kỹ năng cho người nuôi dưỡng, chăm sóc thay thế trẻ mồ côi; kiến thức, kỹ năng tham gia giải quyết các vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ, trẻ em; BHYT hộ gia đình; An toàn thực phẩm; Kiến thức, kỹ năng trợ giúp phụ nữ khuyết tật; an toàn giao thông ...; Tập huấn và cấp giấy chứng nhận giáo dục trước hôn nhân cho nam nữ thanh niên trước khi kết hôn.*

- **Đổi mới, đa dạng hóa phương thức, các loại hình, sản phẩm truyền thông;** chú trọng việc ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong công tác tuyên truyền (*sử dụng các loại hình truyền thông mới, truyền thông trên các phương tiện thông tin đại chúng, mạng xã hội, trên nền tảng công nghệ số/ sử dụng hiệu quả internet,..*); Xây dựng và triển khai bộ tài liệu về Giáo dục gia đình, các giá trị của gia đình Việt Nam; Cuộc vận động xây dựng gia đình 5 không 3 sạch/5 có 3 sạch; Giáo dục làm cha mẹ; Kỷ luật tích cực...; Sản phẩm truyền thông, bài giảng về giáo dục trước hôn nhân, phòng chống bạo lực gia đình, vun đắp giá trị gia đình (*bài giảng điện tử, clip, tờ rơi, chuyên mục trên Báo Phụ nữ Việt Nam/Công thông tin điện tử của Hội LHPN Việt Nam... chú trọng ứng dụng công nghệ số*); thí điểm tài liệu/ sản phẩm truyền thông bằng tiếng dân tộc cho đồng bào DTTS ở một số vùng miền, địa phương.

- **Thí điểm, nhân rộng các mô hình hoạt động hiệu quả tập trung hỗ trợ phụ nữ xây dựng Gia đình 5 không 3 sạch hoặc 5 có 3 sạch** (đảm bảo đa dạng, vận dụng sáng tạo, phát huy các sáng kiến của cộng đồng, huy động nguồn lực từ các dự án/chương trình, phù hợp với nhu cầu thực tiễn nhưng không dàn trải và bảo đảm bền vững. Dịch vụ gia đình (*giảm gánh nặng việc nhà không được trả công của phụ nữ*); “Phụ nữ nói không với thực phẩm không an toàn”; “Gia đình có sức khỏe”; “Phụ nữ khuyết tật tự lực”; Mô hình cải thiện vệ sinh: rửa tay với xà phòng, quản lý kinh nguyệt cho phụ nữ, trẻ em gái. Duy trì, nhân rộng các mô hình hỗ trợ phụ nữ xây dựng gia đình hạnh phúc, gia đình có sức khỏe; Gia đình Có ngôi nhà an toàn (*mô hình giáo dục trước hôn nhân giáo dục cha mẹ; mô hình dịch vụ gia đình; Nam giới tiên phong trong phòng, chống BLGD; hỗ trợ phụ nữ khuyết tật xây dựng gia đình có sinh kế bền vững...*). Xây dựng, vận hành hiệu quả hệ thống dịch vụ hỗ trợ trẻ em là nạn nhân bị xâm hại, duy trì và nhân rộng các mô hình phòng ngừa có hiệu quả về xâm hại phụ nữ, trẻ em gái, phòng chống BLGD (đặc biệt là mô hình Ngôi nhà Bình yên), Địa chỉ tin cậy tại cộng đồng, CLB thủ lĩnh sự thay đổi²⁵ tại vùng đồng bào DTTS và miền núi; Thí điểm xây dựng Trung tâm một cửa – hỗ trợ nạn nhân là phụ nữ và trẻ em bị xâm hại...

- **Chủ động nghiên cứu, đề xuất, xây dựng các chương trình, đề án, dự án, đề tài khoa học** về xây dựng gia đình, vun đắp giá trị gia đình, xây dựng gia đình no ấm, tiến bộ, hạnh phúc. (1) Hỗ trợ phụ nữ là lao động di cư có con dưới 36 tháng tuổi gửi trẻ tại khu công nghiệp, khu chế xuất (nhóm dưới 7 trẻ); (2) Vận động, đề xuất chính sách chi trả bảo hiểm y tế cho chi phí tầm soát một số bệnh ung thư thường gặp ở phụ nữ (đặc biệt là ung thư cổ tử cung, ung thư vú) vào Luật Bảo hiểm y tế sửa đổi. (3) Nghiên cứu, đề xuất bộ chỉ báo và cơ chế giám sát việc thực hiện bình đẳng giới trong xây dựng nông thôn mới (4) Đề xuất nội dung giáo dục làm cha mẹ trong các chương trình/đề án liên quan của Chính phủ (*Dự kiến phối hợp và đề xuất trong Chương trình quốc gia về giáo dục gia đình do Bộ Giáo dục & Đào tạo chủ trì...*) (5) Nghiên cứu những rào cản tiếp cận dịch vụ xã hội hỗ trợ nạn nhân bị BLGD và đề xuất giải pháp (6) Tham gia nghiên cứu, xây dựng Dự án sửa đổi, bổ sung Luật Người khuyết tật; Luật Bảo hiểm Y tế.

²⁵ Những mô hình này đã được phê duyệt trong Dự án 8, có cơ chế về nguồn lực thực hiện.

- **Nâng cao hiệu quả công tác phối hợp và vận động nguồn lực** để tổ chức các chương trình, sự kiện truyền thông lớn và sức mạnh tổng hợp, đồng bộ trong công tác tuyên truyền, hỗ trợ phụ nữ vun đắp giá trị gia đình, xây dựng gia đình hạnh phúc, phát triển bền vững. Chú ý vận động, hợp tác tập trung vào nhiệm vụ hỗ trợ phụ nữ xây dựng gia đình, không dàn trải, gắn lợi ích hài hòa của tổ chức tài trợ/doanh nghiệp với các thông điệp và sứ mệnh của Hội, lợi ích của tổ chức Hội.

3.3. Giải pháp của cấp Hội địa phương

- **Lựa chọn, xác định nội dung tuyên truyền phù hợp với các nhóm đối tượng, vùng miền.** Tập trung các nội dung: *Giáo dục gia đình, giáo dục trước khi kết hôn, giáo dục kiến thức, kỹ năng làm cha mẹ; kiến thức, kỹ năng xây dựng gia đình hạnh phúc; kiến thức, kỹ năng xây dựng gia đình có sức khỏe, có sinh kế bền vững; thông tin, kiến thức về tác hại của tình trạng tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống; thu gom, phân loại, xử lý rác thải tại nguồn; phát huy giá trị tốt đẹp và vai trò của gia đình trong nuôi dưỡng, định hướng giá trị, giáo dục thế hệ trẻ...* Tùy tình hình thực tế, mỗi địa phương lựa chọn một vài vấn đề nổi cộm của gia đình để tập trung tuyên truyền. Vận động hội viên, phụ nữ thực hiện “*Mỗi phụ nữ một cây xanh*”, “*Mỗi cơ sở Hội một công trình cây xanh*” hưởng ứng chủ đề “*Phụ nữ vun trồng tương lai - vì lợi ích mười năm trồng cây, vì lợi ích trăm năm trồng người*”...

- **Xây dựng, biên soạn, nhân bản tài liệu tập huấn/truyền thông trên cơ sở tài liệu mẫu của TW Hội** cho cán bộ Hội các cấp, tuyên truyền viên; chú trọng đổi mới tài liệu đa dạng phù hợp với đối tượng, vùng miền, văn hóa dân tộc, tôn giáo... Đổi mới, đa dạng hóa phương thức, các loại hình, sản phẩm truyền thông; chú trọng việc ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong công tác tuyên truyền (*sử dụng các loại hình truyền thông mới, truyền thông trên các phương tiện thông tin đại chúng, mạng xã hội, trên nền tảng công nghệ số/ sử dụng hiệu quả internet...*).

- **Tập huấn nâng cao năng lực cho cán bộ Hội các cấp, báo cáo viên, tuyên truyền viên về:** *Công tác xây dựng gia đình; Cuộc vận động “Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch”/“Gia đình 5 có 3 sạch” và xây dựng nông thôn mới; Vun đắp giá trị gia đình VN trong tình hình mới; Phòng, chống BLGD; giáo dục trước khi kết hôn; Chăm sóc sức khỏe gia đình; Cách thức triển khai thực hiện Chương trình Mẹ đỡ đầu; Kiến thức, kỹ năng cho người nuôi dưỡng, chăm sóc thay thế trẻ mồ côi; kiến thức, kỹ năng tham gia giải quyết các vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ, trẻ em; BHYT hộ gia đình; An toàn thực phẩm; Kiến thức, kỹ năng trợ giúp phụ nữ khuyết tật, xây dựng môi trường an toàn cho phụ nữ và trẻ em...về bảo vệ môi trường, tập trung nội dung về phân loại chất thải rắn sinh hoạt tại nguồn, triển khai phong trào “Chống rác thải nhựa”.*

- **Nghiên cứu, xây dựng thí điểm mô hình phù hợp với điều kiện thực tế của địa phương và phối hợp triển khai mô hình thí điểm do TW Hội xây dựng** (nếu có). Theo dõi, đánh giá hiệu quả các mô hình thí điểm để triển khai nhân rộng. Củng cố, nhân rộng các mô hình hiệu quả, hỗ trợ phụ nữ xây dựng gia đình no ấm, tiến bộ, hạnh phúc trên địa bàn (mô hình giáo dục trước hôn nhân, mô hình an toàn cho phụ nữ và trẻ em, mô hình giáo dục cha mẹ, xây dựng gia đình hạnh

phúc,...). Các mô hình bảo vệ môi trường, giảm thiểu chất thải nhựa, các mô hình Gia đình Có phân loại rác tại nguồn, “Phụ nữ sống xanh”, phụ nữ đi chợ không túi ni-lông, gây quỹ từ thu gom chất thải nhựa, phân loại rác tại nguồn, ủ phân hữu cơ... Tích cực giới thiệu, kết nối các mô hình sản xuất các sản phẩm, bao, gói, túi... thân thiện với môi trường và các doanh nghiệp kinh doanh, trong hệ thống các hiệp hội, câu lạc bộ doanh nghiệp nữ... để tăng cường sử dụng các sản phẩm thân thiện với môi trường từ khâu sản xuất tới tiêu dùng.

- **Hàng năm, lấy Ngày Gia đình Việt Nam (28/6); tháng hành động quốc gia phòng, chống bạo lực gia đình; tháng hành động thúc đẩy bình đẳng giới và phòng chống bạo lực trên cơ sở giới (25/11), ngày Pháp luật; tháng hành động vì môi trường, ngày Môi trường thế giới (5/6) và chiến dịch “Làm cho thế giới sạch hơn” là trọng tâm cao điểm** đồng loạt tổ chức hoạt động tuyên truyền, giáo dục về xây dựng gia đình hạnh phúc; bảo vệ môi trường, phòng chống thiên tai, dịch bệnh, thích ứng với biến đổi khí hậu; tuyên truyền giáo dục pháp luật, các sự kiện biểu dương, tôn vinh, diễn đàn, hội thi... góp phần lan tỏa, hiệu ứng xã hội mạnh mẽ, vun đắp giá trị tốt đẹp gia đình Việt Nam trong tình hình mới, bảo vệ môi trường và trật tự an toàn xã hội.

- **Các CTPH** với các sở, ngành, đơn vị liên quan, **tham gia các Ban chỉ đạo liên ngành ở địa phương** tổ chức các hoạt động nhằm tạo nguồn lực, sức mạnh tổng hợp, đồng bộ trong công tác tuyên truyền, hỗ trợ phụ nữ vun đắp giá trị gia đình, xây dựng gia đình hạnh phúc, phát triển bền vững.

- Tham gia giám sát, phản biện, đề xuất các chính sách và kiến nghị hoàn thiện hệ thống chính sách về gia đình, bình đẳng giới, trẻ em, phụ nữ trong đó quan tâm đến đối tượng phụ nữ yếu thế. Đặc biệt tăng cường giám sát phát hiện vụ việc xâm hại trẻ em.

- **Chủ động và đáp ứng nhanh nhất, thể hiện rõ vai trò của tổ chức Hội các cấp** trong ứng phó biến đổi khí hậu, giảm nhẹ rủi ro thiên tai, thảm họa môi trường, dịch bệnh quy mô lớn, diện rộng, chuẩn bị sẵn kế hoạch ứng phó của tổ chức trong các kịch bản cụ thể. Quan tâm hỗ trợ, động viên đối với cán bộ, hội viên nòng cốt, phụ nữ yếu thế dễ bị tổn thương trong các tình huống./.